

Socialistična gospodarstva (kmetijska posestva, zadrugne ekonomije in delovne zadruge) morajo v okviru pospeševanja kmetijske proizvodnje kot velika gospodarstva imeti v perspektivnem razvoju našega kmetijstva zelo pomembno vlogo. Ta gospodarstva morajo:

- s svojo proizvodnjo pospešiti porast skupne kmetijske proizvodnje;
- povečati delovno storilnost, zmanjšati proizvodne stroške in postati vpliven činitelj na tržišču s kmetijskimi proizvodi;
- vplivati s svojim modernim načinom dela na intenziviranje vsega kmetijstva in imeti pionirsko vlogo v modernizaciji proizvodnega procesa ter v boju za največje možne pridelke;
- s svojim delovanjem krepiti in pospeševati razvoj socialističnih odnosov na vasi.

(Iz resolucije zvezne ljudske skupščine o perspektivnem razvoju kmetijstva in združništva.)

Izkušnje kmetijskih organizacij pri pridelovanju pšenice

Pospeševanje kmetijstva je naša prvenstvena družbeno politična naloga. Z resolucijo zvezne ljudske skupščine so bili določeni ukrepi, ki jih je treba storiti v tej smeri, proizvajalskim kmetijskim organizacijam in drugim družbenim proizvajalskim činiteljem pa so bile določene naloge, s kakšno naglico je treba napredovati v osvajanju visokih pridelkov v kmetijski proizvodnji.

Cedalje širše izvajanje agrotehničnih ukrepov, večja uporaba mehanizacije, umetnih gnojil, sortnega semena kakor tudi prizadevanja kmetijskih strokovnjakov so rodila vidne rezultate. Tako so na primer danes številni problemi v zvezi s pridelovanjem pšenice rešeni in nekatere dosedanje zablode glede izvajanja agrotehničnih ukrepov popolnoma odpravljene. Končna bilanca tekmovanja v pridelovanju pšenice to najjasneje potrjuje.

Ker smo pred jesensko setvijo pšenice, objavljamo izjave kmetijskih strokovnjakov iz Vojvodine o tem, kako so njihove kmetijske organizacije dosegle visoke pridelke.

Kmetijska uprava »Brestovac« — Belje

Kmetijska uprava »Brestovac«, ki je del kmetijskega kombinata »Belje«, je bila med tekmovalci v l. 1957 razglašena za prvaka v pridelovanju pšenice. Na površini 350 ha je pridelala povprečen pridelok 47,14 stotov na hektar. O tem, kako so dosegli tako visok pridelok, o ukrepih in načinu obdelave zemlje pravi direktor te uprave inž. Nikola Kukuljica naslednje:

»Izvedli smo vse ukrepe, ki jih zahteva moderna agrotehnika. Pšenico smo sejali na parcelah, na katerih sta prej rasli koruza in sladkorna pesa. Jeseni smo zemljo zorali 25 cm globoko. Na vsak hektar smo vrgli in takoj zaorali po 700 kg superfosfata in po 500 kg kalijeve soli. Neposredno pred setvijo smo potrosili še po 100 kg kalija in po 150 kg nitromonkala ter ju zaorali s krožnimi branami. Sejali smo domačo pšenico U-1 na površini 283 ha in italijansko sorto »Fortunato« na 67 ha. Sejali smo med 20. oktobrom in 5. novembrom. Posevek smo prehranjevali sredi januarja in v začetku marca, in to s 150 kg nitromonkala. Pripomniti še moram, da smo površine neposredno po končani zimni poyalji, nato pobranali, da smo razdrobili skorjasto zemljo, a tudi zato, da smo posevek nekoliko razredčili.

Poželi smo s kombajni in smo tako zmanjšali izgube, ki sicer nastanejo pri košnji s snopovoznikom in pri mlačvi.

Tako je kolektiv kmetijske uprave »Brestovac« uspel doseči tako visok pridelok na velikih površini zemljišča, kar mu je letos prineslo nagrado in priznanje.

Kmečka obdelovalna zadruga »Brile« iz Stojanovcev v Sremu

Kmečka obdelovalna zadruga »Brile« iz Stojanovcev v Sremu je prav tako dosegla velik uspeh pri pridelovanju pšenice. Na vseh površinah, ki jih je zasejala s pšenico, je pridelala po 3.888 kg na ha. Skupno je posejala in prijavila za tekmovanje 100 oralov.

Kmečka obdelovalna zadruga »Brile« je sorazmerno majhna zadruga s 54 gospodarstvi, ki obdelujejo 754 oralov zemlje. Letos je posejala 100 oralov pšenice, 300 oralov koruze, 70 oralov ječmena in ovsa ter 108 oralov krmnih rastlin, čeprav ima tudi 140 oralov travnikov in pašnikov. Setev krmnih rastlin in gnojenje s hlevskim gnojem vsako tretje leto sta vplivala, da se je rodovitnost zemlje zelo popravila.

V zadrugi so poudarili, da je bilo za pridelok 39 stotov na ha odločilno to, ker so pšenico sejali predvsem po grašici in nekaj malega tudi po sladkorni pesi in koruzi. Izrazito najboljša je bila pšenica na površinah, na katerih je prejšnje leto rasla grašica. Vse površine so bile l. 1955 pognojene s hlevskim gnojem.

Takoj po setvi v juliju so zadrugniki poorali zemljo 6 cm globoko, a mesec dni kasneje so orali drugič, tokrat 15 cm globoko. Ponovno so orali septembra, tedaj 22 cm globoko. Po oranju so raztrosili po 150 kg superfosfata in po 150 kg kalijeve soli na ha. Nato so zemljišče pobranali in posejali s prečiščenim in zaprašenim semenom pšenice »Novosadska«.

Na oral so posejali po 105 kg. Brž ko je stopnja vlažnosti dopuščala, so spomladaj pobranali posevek in v aprilu potrosili 100 kg nitromonkala, nato pa zopet branali. V maju so potrosili še po 100 kg nitromonkala. Tega ni bilo takoj opaziti na rastlinah, ker je bilo suho, toda po prvem

dežju je začel posevek naglo bujno rasti. Sredstev za uničevanje plevela niso uporabljali zato, ker se na dobro obdelanem zemljišču plevel ni pojavil.

Ker zadruga ni imela dovolj potrebnih strojev, je uporabila tehnična sredstva Poslovne zveze za mehanizacijo iz Runje. Zadruga se je sedaj usmerila k nakupu svoje mehanizacije. Letos je prvič žela in mlatila žito s svojim kombajnom.

Ceprav so v Kmečki obdelovalni zadrugi »Brile« iz Stojanovcev mnenja, da se je pri njih »Novosadska« izkazala za bolj odporno od drugih domačih sort pšenice in da so zanje raztrosili sorazmerno malo superfosfata, pa kljub temu ni nikjer polegla, bodo prihodnje leto razen te sorte posejali na 50 oralih tudi italijansko pšenico. Letošnjo nagrado za visoki pridelok pšenice bo kolektiv »Brile« porabil za nakup italijanske pšenice.

Kmetijsko posestvo »Bratstvo-Jedinstvo« iz Bečeja

To kmetijsko posestvo je pridelalo 3.200 kg na ha na veliki površini 492 ha. Posejali so sorti »Prolifik« in »Bankut«. Agrotehniko so izvajali naslednje: najprej so orali 22–25 cm globoko, nato pognojili z umetnim gnojem, in to 1.080 kg na ha. Sejali so med 25. in 30. septembrom, potem pa so branali in dodajali po 100 kg umetnih gnojil. Zeli so med 25. in 30. julijem.

Na neki njivi, na kateri so sejali poskusno, če je to sploh mogoče imeti za poskus, ko gre za pridelovanje na 110 ha, je kmetijsko posestvo »Bratstvo-Jedinstvo« pridelalo 32,63 stota pšenice na ha.

To gospodarstvo je od l. 1952 do l. 1957 počtvorilo pridelok pšenice.

Sedaj se pripravljajo, da bi tudi prihodnje leto pridelali povečani pridelok. 300 ha bodo preorali 30 cm globoko, posejali bodo italijansko sorto pšenice in izvajali popolno agrotehniko, tako kakršna se izvaja v najsodobnejšem kmetijstvu.

Merinizacija ovac v okraju Livno

Okraj Livno je izrecno kmetijski okraj, in to živinorejski. Ker je živinoreja še vedno precej zaostala, so zadnja leta storili določene ukrepe za prehod na bolj sodobno živinorejo. Eden izmed takih ukrepov, ki neposredno vplivajo na pospeševanje ovčarstva, je umetno osemenjevanje — križanje domačih ovc s plemenitimi pasmami, predvsem s pasmo merino in z vitemberško pasmo. V okraju Livno umetno osemenjevanje ovac ne pomeni nove akcije, zaradi aktivnega dela centra za umetno osemenjevanje in zavzemanje posameznih kmetijskih posestev ter živinorejskih postaj so bili doseženi v tej smeri pomembni rezultati. Lani so merinizirali 8.250 ovac.

Letos so merinizacijo postavili na drugo osnovo. Okrajni štab in občinski štabi za merinizacijo, ki bodo vodili akcijo umetnega osemenjevanja, so opravili že velik del priprav. Določeni so kraji, kjer bodo merinizirali, pa tudi osebe, ki bodo neposredno delale v tej akciji.

Po zbranih podatkih pričakujejo, da bo v l. 1957 meriniziranih 25.250 ovac, kar pomeni 16,6 odstotka skupnega števila ovac v tem okraju. To pomeni, da bodo merinizirali trikrat več ovac kakor lani.

S. Dizdarić